

Witaj w kolejnej e-Publikacji projektu CEKIN!
Dzisiaj dowiesz się, jak może wyglądać Twoja wieś w przyszłości.

Scenariusz:

Tomasz Makowski www.tomaszmakowski.pl
Andrzej Żwawa

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Niniejsza publikacja powstała w ramach realizacji projektu **pt.: „Wzmocnienie kompetencji kluczowych w zakresie inicjatywności i przedsiębiorczości wśród uczniów szkół rolniczych w Polsce – CEKIN”**. Celem projektu jest rozwój kompetencji uczniów i uczennic szkół ponadgimnazjalnych o profilu rolno-spożywczym w zakresie przedsiębiorczości i inicjatywności. **Czym są kompetencje kluczowe?**

W Zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z 18 grudnia 2006 roku, Komisja Europejska wskazała na potrzebę rozwijania kompetencji kluczowych określonych jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw potrzebnych do samorealizacji, rozwoju, bycia aktywnym, integracji społecznej i zatrudnienia.

Osiem kompetencji kluczowych to:

- porozumiewanie się w języku ojczystym,
- porozumiewanie się w językach obcych,
- kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne,
- kompetencje informatyczne,
- umiejętność uczenia się,
- kompetencje społeczne i obywatelskie,
- inicjatywność i przedsiębiorczość,
- świadomość i ekspresja kulturalna.

Projekt CEKIN skupia się przede wszystkim na rozwoju kompetencji uczniów i uczennic w zakresie przedsiębiorczości i inicjatywności rozumianych jako zdolność do wcielania pomysłów w czyn. Na te właśnie kompetencje składają się wiedza, umiejętności i postawy, takie jak: kreatywność, innowacyjność, umiejętność planowania przedsięwzięć, gotowość do ryzyka, aktywność społeczna i zawodowa. Działania w projekcie są realizowane od 2010 roku i zakończą się z końcem 2013 roku. r. W projekcie bierze udział 48 szkół rolniczych, 48 nauczycielek i nauczycieli oraz 1026 uczniów i uczennic (stan na luty 2012 r.)

Elektroniczne publikacje na temat aktualnych możliwości rozwoju na obszarach wiejskich stanowią uzupełnienie wiedzy przekazywanej uczniom i uczennicom na zajęciach prowadzonych w ramach projektu CEKIN (informacje o projekcie – poniżej) o interaktywne i wizualne formy przekazu, takie jak: animacje, infografiki, gry i quizy, nagrania video, a także przykłady dobrych praktyk w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, np. wywiady z przedsiębiorcami wywodzącymi się z terenów wiejskich, którzy odnieśli sukces.

Celem e-publikacji jest zainspirowanie młodzieży do samodzielnego zgłębiania tematu rozwoju obszarów wiejskich i inicjowania własnych projektów lokalnych.

???
9. MOJA PRZYSZŁOŚĆ
NA WSI

7. DYSTRYBUCJA PRODUKTÓW
ROLNYCH

4. MIESZKAŃCY WSI

2. PRZYBYSZ Z PRZYSZŁOŚCI

PRZYSZŁOŚĆ

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

3. DROGA DO PRZYSZŁOŚCI

Oto wieś przyszłości, po kolei po niej Cię przeprowadzimy.

???

9. MOJA PRZYSZŁOŚĆ
NA WSI

8. WSPARCIE UNIJNE

7. DYSTRYBUCJA PRODUKTÓW
ROLNYCH

00: rolnika na wsi
00: konsumenta
w mieście

6. PRODUKCJA ROLNA

miód

5. PRACA

4. MIESZKAŃCY WSI

How are you?

Good morning!

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

4. MIESZKAŃCY WSI

Wieś przyszłości to obszar coraz bardziej upodabniający się do miasta. Wśród mieszkańców wsi jest coraz więcej migrantów z miast. Część traktuje Zawadę jako „sypialnię”: rano wyjeżdżają do pracy do miasta, wieczorem wracają do wsi. Innych przyciągnęły tutaj na stałe atuty wsi: czystsze środowisko, bliższe więzi międzyludzkie czy miłe otoczenie, bliskość przyrody. Wiele „mieszczuchów” sprowadziło się do Zawady po przejściu na emeryturę. Takich mieszkańców nazywamy „Grey power”, ponieważ „grey” po angielsku oznacza siwy, a duża liczba osób starszych w społeczeństwie powoduje, że wszyscy zaczynają się z nimi liczyć (od twórców reklam po dostawców specjalistycznych usług dla seniorów). Na wsi widać także wielokulturowość i wielonarodowość – wśród mieszkańców mamy wielu cudzoziemców. Część przyjechała do naszego kraju pracować, część kupiła gospodarstwa i ziemię. Aby łatwiej móc porozumiewać i współpracować z nimi, przydaje się w Zawadzie znajomość języków obcych!

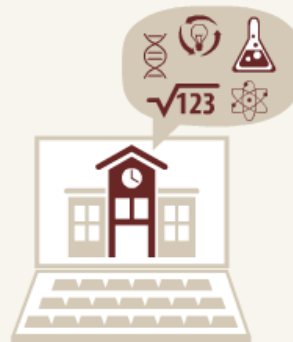
5. PRACA

Już dawno skończyły się czasy, gdy pracowało się przez całe życie w jednym miejscu. Teraz ważna jest **elastyczność** na rynku pracy.

W Zawadzie roku 2023 w rolnictwie pracuje znacznie mniej mieszkańców niż dziesięć lat wcześniej. Aby móc przekwalifikować się, kształcimy się praktycznie przez całe życie, w czym pomaga nauka na odległość, czyli **e-learning** albo blended learning – łączenie nauki tradycyjnej i zdalnej.

Zdalnie można nie tylko uczyć się, ale też pracować. Coraz większą popularność zdobywa **telepraca**.

Za sprawą pracy na odległość w Zawadzie przybyło małych firm; teraz w co drugim domu ktoś jest małym przedsiębiorcą. Dotychczasowi „mali” rolnicy uzyskują dodatkowe dochody w innych sektorach rynku, albo przekwalifikowali się i pracują całkowicie poza rolnictwem. Powstało wiele nowych zawodów - można pracować w zawodach pośrednio związanych z sektorem rolnym, jako np.:

- **Doradca lub doradczyni ds. żywienia**
- **Hipoterapeuta lub hipoterapeutka**
- **Zoopsycholog lub zoopsycholożka**

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

6. PRODUKCJA ROLNA

Wracając do naszej wsi przyszłości, obszar ziemi użytkowanej rolniczo kurczy się z każdym rokiem. Część gorszych ziem oddaje się pod zalesianie, część przekwalifikowana jest pod grunty budowlane – dla dotychczasowych mieszkańców i przybyszów z miasta. Coraz więcej powierzchni upraw zajmują rośliny energetyczne.

Patrz e-Publikacja CEKIN „Odnawialne źródła energii”.

Rozwija się rolnictwo ekologiczne i zintegrowane zaspokajając zapotrzebowanie na trochę droższą, ale zdrowszą i lepszej jakości żywność atestowaną. Pojawiają się specjalistyczne gospodarstwa: pasieczne, winiarskie i agroturystyczne. Wiele uwagi poświęca się zrównoważonej produkcji rolniczej: pozwalającej na osiągnięcie odpowiednich plonów, a jednocześnie bezpiecznej dla środowiska. Ważną rolę przy wspieraniu tego kierunku pełnią unijne programy rolno-środowiskowe.

7. DYSTRYBUCJA PRODUKTÓW ROLNYCH

Przyszłość dystrybucji przyjmuje różne formy organizowania się producentów, jak i konsumentów produktów rolnych. W przypadku, gdy taka dystrybucja dokonuje się bez pośredników, produkty docierają do odbiorców taniej i szybciej.

Producenci tworzą tzw. grupy producentów rolnych, dzięki czemu mogą produkować taniej, zajmować się przetwórstwem i sprawniej sprzedawać produkty. Na tworzenie grup otrzymują dotacje unijne (tzw. filar I Wspólna Organizacja Rynków Rolnych – organizacje producenckie i międzybranżowe). Rozwija się sprzedaż płodów rolnych bezpośrednio z gospodarstw – nie tylko w obiektach agroturystycznych. Część producentów dostarcza konsumentom żywność w systemie „paczka od rolnika”, np.

- www.odrolnika.pl
- www.poznan.wiemcojem.pl

Korzystając ze wzorców zagranicznych jednoczą się również polscy konsumenci. Chcąc pozyskiwać żywność świeżą, zdrową i pochodzącą z wiarygodnego źródła, nabywcy tworzą grupy zakupowe, spółdzielnie konsumenckie i kooperatywy spożywcze, np. www.kooperatywy.pl. W uproszczeniu polega to na tym, że raz lub dwa razy w tygodniu wytypowana osoba objeżdża wytypowanych rolników, odbierając od nich np. świeże warzywa i owoce, następnie dostarcza do miasta, gdzie w wybranym miejscu, np. w wynajętym pokoju czy w domu kultury, zainteresowani klienci płacą i odbierają zamówione wcześniej produkty. W miastach organizowane są również regularnie kiermasze i jarmarki lokalnej żywności, na których okoliczni rolnicy mogą bezpośrednio sprzedawać swoje produkty; kiermasze wspierane są przez lokalne władze i organizacje np. lokalne grupy działania.

7. DYSTRYBUCJA PRODUKTÓW ROLNYCH

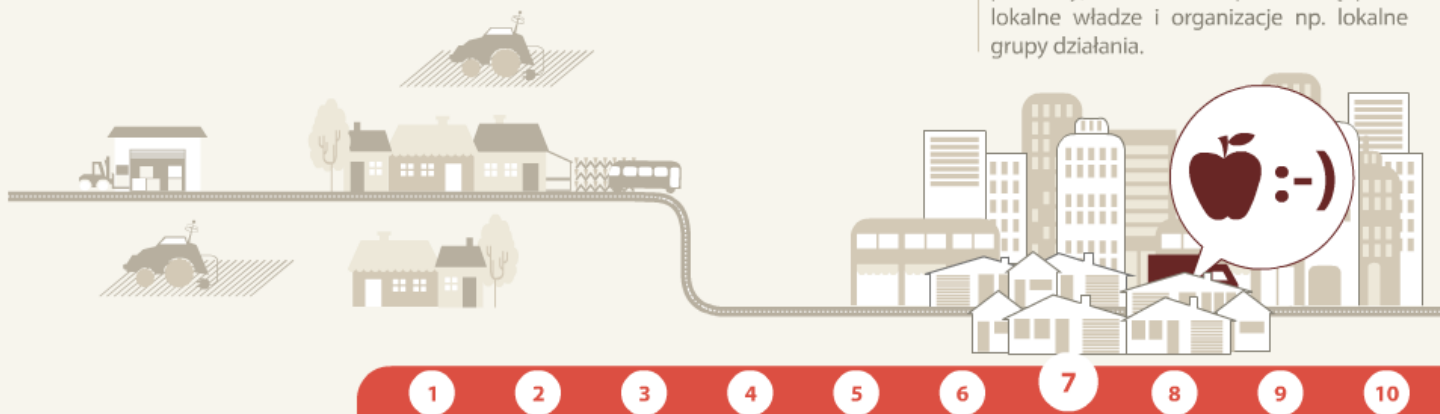

Przyszłość dystrybucji przyjmuje różne formy organizowania się producentów, jak i konsumentów produktów rolnych. W przypadku, gdy taka dystrybucja dokonuje się bez pośredników, produkty docierają do odbiorców taniej i szybciej.

Producenci tworzą tzw. grupy producentów rolnych, dzięki czemu mogą produkować taniej, zajmować się przetwórstwem i sprawniej sprzedawać produkty. Na tworzenie grup otrzymują dotacje unijne (tzw. filar I Wspólna Organizacja Rynków Rolnych – organizacje producentów i międzybranżowe). Rozwija się sprzedaż płodów rolnych bezpośrednio z gospodarstw – nie tylko w obiektach agroturystycznych. Część producentów dostarcza konsumentom żywność w systemie „paczka od rolnika”, np.

- www.odrolnika.pl
- www.poznan.wiemcojem.pl

Korzystając ze wzorców zagranicznych jednoczą się również polscy konsumenci. Chcąc pozyskiwać żywność świeżą, zdrową i pochodzącą z wiarygodnego źródła, nabywcy tworzą grupy zakupowe, spółdzielnie konsumenckie i kooperatywy spożywcze, np. www.kooperatywy.pl. W uproszczeniu polega to na tym, że raz lub dwa razy w tygodniu wytypowana osoba objeżdża wytypowanych rolników, odbierając od nich np. świeże warzywa i owoce, następnie dostarcza do miasta, gdzie w wybranym miejscu, np. w wynajętym pokoju czy w domu kultury, zainteresowani klienci płacą i odbierają zamówione wcześniej produkty. W miastach organizowane są również regularnie kiermasze i jarmarki lokalnej żywności, na których okoliczni rolnicy mogą bezpośrednio sprzedawać swoje produkty; kiermasze wspierane są przez lokalne władze i organizacje np. lokalne grupy działania.

8. WSPARCIE UNIJNE

W czasie, gdy Marek rozmawiał ze swoim avatarom, czyli w roku 2013, w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi trwały właśnie konsultacje na temat wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Wsparcie unijne, czyli Wspólna Polityka Rolna na te lata zakłada pozostawienie tzw. filaru I, czyli dopłat bezpośrednich i środków rynkowych. W stosunku do perspektywy finansowej 2007-2013, w filarze II (rozwój obszarów wiejskich) pojawiają się dodatkowo środki na działania:

- dywersyfikacja działalności gospodarczej na obszarach wiejskich
- usługi dla rolnictwa i leśnictwa
- integracja turystyki
- zrównoważone gospodarowanie zwierzyną łowną i lasami
- dostęp młodych rolników do ziemi
- zachęty do rozwoju przedsiębiorczości dla kobiet.

W tych obszarach rolnicy mogą otrzymywać dotacje.

W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich znajdują się również środki na m.in.: szkolenia dla rolników, dobrostan zwierząt czy ochronę i odtwarzanie ekosystemów.

Zobacz więcej:

- **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi**
www.minrol.gov.pl/pol/Wsparcie-rolnictwa-i-rybolowstwa/P-ROW-2014-2020
- **Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**
www.arimr.gov.pl/pomoc-unijna/wspolna-polityka-rolna.html
- **Izby Rolnicze**
<http://www.sir-kielce.pl/index.php/415-414>

1

2

3

4

5

6

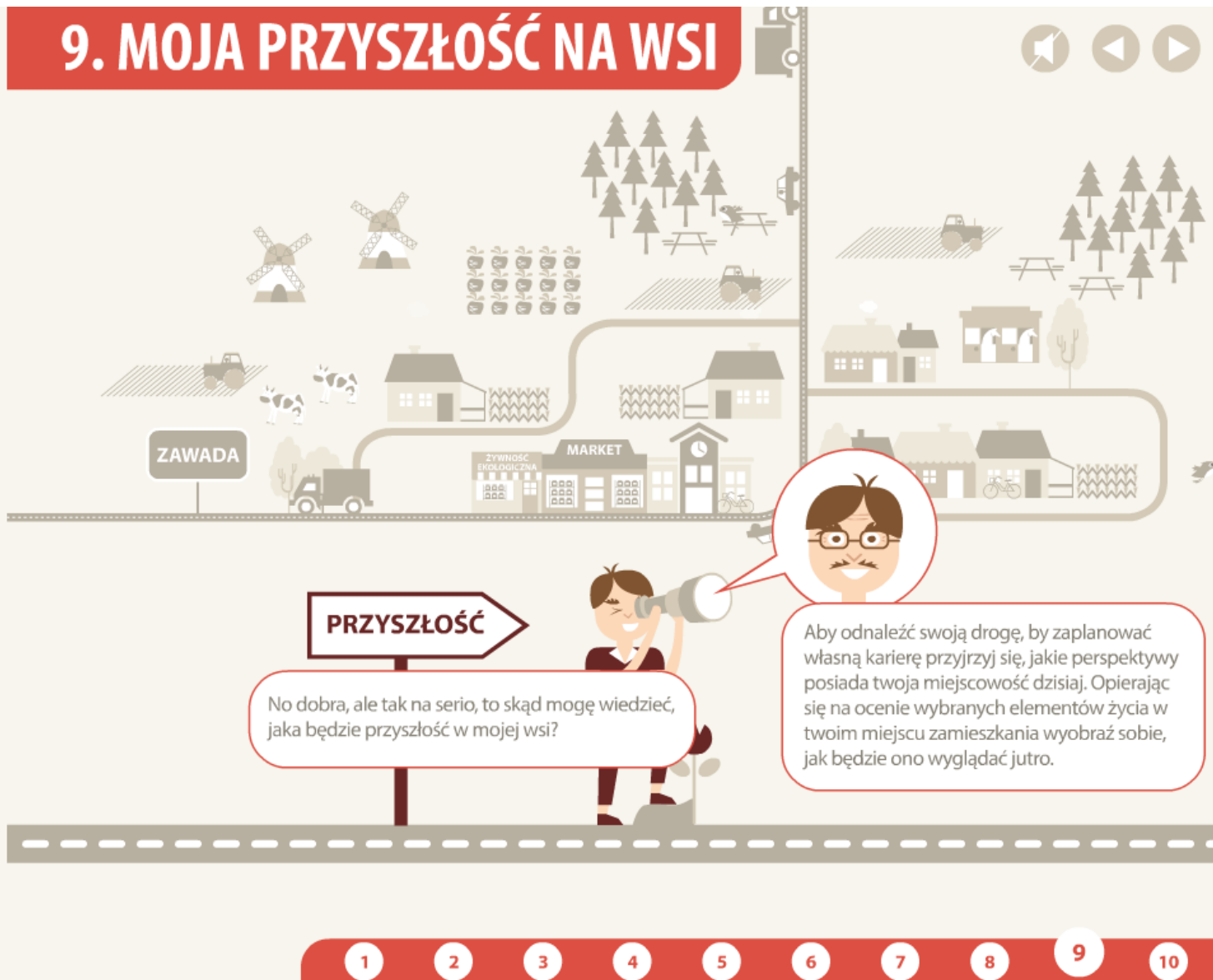
7

8

9

10

9. MOJA PRZYSZŁOŚĆ NA WSI

ZAWADA

PRZYSZŁOŚĆ

No dobra, ale tak na serio, to skąd mogę wiedzieć, jaka będzie przyszłość w mojej wsi?

Aby odnaleźć swoją drogę, by zaplanować własną karierę przyjrzyj się, jakie perspektywy posiada twoja miejscowość dzisiaj. Opierając się na ocenie wybranych elementów życia w twoim miejscu zamieszkania wyobraź sobie, jak będzie ono wyglądać jutro.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

10. ZAKOŃCZENIE

Bibliografia

- Formy organizacji rynku rolnego w Małopolsce, T. Makowski, A. Żwawa w: Diagnoza sytuacji z uwzględnieniem stanu środowiska oraz rolnictwa województwa małopolskiego, redakcja naukowa S. Flaga, W. Sroka, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2012
- Jak pracować do 67 lat. Musimy się szkolić!, D. Koradecka, Gazeta Wyborcza, 16.02.2012
- Młodzież na wsi. Raport z badania. A. Strzeмиńska, M. Wiśnicka, Pracownia Badań i Innowacji „Stocznia”, Warszawa 2011 http://stocznia.org.pl/www/images/pliki_do_podczepienia/raporty_publicacje/mlodziez_na_wsi_raport.pdf
- Nowoczesna wieś: po pierwsze edukacja, B. Nadobnik, Instytut Obywatelski, Warszawa 2011 http://www.institutobywatelski.pl/wp-content/uploads/2011/02/Ksie%CC%A8ga_wies.pdf
- Polska wieś 2025- wizja rozwoju, red. J. Wilkin, Fundusz Współpracy, Warszawa 2005
- Pytania o przyszłość polskiej wsi, red. B. Budzich-Szukała, Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich, Warszawa 2010

Do zobaczenia w kolejnej e-Publikacji CEKIN!

Scenariusz:

Tomasz Makowski www.tomaszmakowski.pl
Andrzej Żwawa

Opracowanie graficzne:

Katarzyna Podraza
Marek Błoszko

Pobierz PDF z całym scenariuszem

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10